

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NHL Stenden
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 1080
8900 CB LEEUWARDEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
28839925

Bijlagen

1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 22 juli 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid associate degree-opleiding Zorg en
Technologie te Leeuwarden

Geachte College,

Met uw brief van 3 juni 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 juni 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 juli 2021, kenmerk 2021/050, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo

spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
28839925

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, stylized strokes that form a recognizable name.

drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur HO&S
de heer drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding NHL Stenden Hogeschool voltijd en deeltijd hbo Associate degree Zorg en Technologie Leeuwarden	2021/050	12/07/2021

Geachte heer Hofman,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van NHL Stenden Hogeschool ten behoeve van de hbo Associate degree Zorg en Technologie te Leeuwarden.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding NHL Stenden Hogeschool voltijd en deeltijd hbo Associate degree Zorg en Technologie Leeuwarden	2021/050	12/07/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 08/06/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden (brief van 03/06/2021 met kenmerk 2021/0774). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te Leeuwarden te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Zorg en Technologie in Leeuwarden aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Gezondheidszorg. De opleiding omvat 120 EC en wordt in voltijd- en in deeltijdvorm aangeboden.

De opleiding bereidt studenten voor op het verbinden van zorgvragen, wensen en behoeften op de werkvloer met innovatieprocessen en technologische ontwikkelingen bij zorg- en welzijnsorganisaties.

De hbo Ad Zorg en Technologie bestaat uit modules als projectmatig werken en implementatie, veranderen in de eigen organisatie: bestaande toepassing in de praktijk brengen, technologie en innovatie, het maken en testen van prototypes, ontwerpgericht implementeren, een keuzedeel en een afstudeerblok. In ieder cluster staat één thema centraal dat de student in zijn eigen werk- of stageomgeving uitvoert. Actuele vraagstukken staan hierbij centraal. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4 diploma en professionals die werkzaam zijn op mbo-4 niveau. Afgestudeerden van de opleiding kunnen werken als adviseur zorg en technologie bij organisaties op het gebied van zorg en welzijn. Te denken valt aan professionals die reeds werkzaam zijn als verpleegkundige en zich gaan richten op technologische vraagstukken, adviseurs inkoop en uitleen van technologische innovaties bij thuiszorgwinkels of zorgmedewerkers die technologische ontwikkelingen implementeren in de eigen organisatie.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Zorg en Technologie aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept aanvrager zich op het arbeidsmarktonderzoek 'Eindrapport Doelmatigheidsonderzoek voor een Associate degree opleiding Zorg en Technologie NHL Stenden Hogeschool' (2021) van EXPHO en Tien Organisatieadvies. Aanvrager heeft een doelmatigheidsonderzoek laten uitvoeren naar de voorgenomen opleiding voor de locaties Leeuwarden en Emmen. De commissie heeft deze bron bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag betrokken voor zover deze ziet op de voorgenomen opleiding in Leeuwarden. De aanvrager bespreekt de volgende bronnen die in het arbeidsmarktonderzoek naar voren komen in het dossier: de prognoses voor opleidingstypen, beroepsgroepen en bedrijfssectoren zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, de Factsheet Arbeidsmarkt 'Zorg' (2020) van het UWV in samenhang met de 'Monitor Actieprogramma Werken in de Zorg' van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (oktober 2020), 'Regio in Beeld Friesland' (2020) van het UWV, de Factsheet Arbeidsmarkt zorg en welzijn Friesland' (2020) van Zorgplein Noord, 'Zorg: belangrijkste plannen voor 2021' van het Ministerie van Algemene Zaken (2020) in samenhang met 'Zorg op afstand dichterbij?' van de Raad Volksgezondheid & Samenleving (2020), 'Arbeidsmarktproblematiek in de sector Zorg en Welzijn' van TNO (2019) en de Kamerbrief 'Toezegging AO arbeidsmarkt m.b.t. opschaling digitale zorg' van de Minister voor Medische Zorg en Sport (1 december 2020) alsmede interviews met 21 werkgevers en een enquête onder 29 andere werkgevers.

Aanvrager beschouwt vijf opleidingstypen die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als relevant voor de voorgenomen opleiding Zorg en Technologie, zijnde het overkoepelende opleidingstype mbo-4 verpleegkunde en medische ondersteuning, het overkoepelende opleidingstype mbo-4 techniek en ICT, het overkoepelende opleidingstype bachelor techniek en ICT, het opleidingstype bachelor verpleeg- en verloskunde en het overkoepelende opleidingstype bachelor gezondheidszorg en welzijn. De commissie laat de opleidingstypes op mbo-4 niveau buiten beschouwing, omdat het ROA in haar opleidingsindeling Associate degrees heeft ondergebracht bij de hbo en wo bacheloropleidingen. Aanvrager heeft daarnaast verwezen naar de overkoepelende opleidingstypes bachelor techniek en ICT en bachelor gezondheidszorg en welzijn.

De commissie beschouwt geen van de in het overkoepelende opleidingstype bachelor techniek en ICT opgenomen opleidingstypes relevant: de hbo Ad Zorg en Technologie heeft weliswaar een technische component, maar leidt niet op voor de technische/ICT beroepen zoals de opleidingen in het overkoepelende opleidingstype bachelor techniek en ICT en de daarin opgenomen specifieke opleidingstypes doen. Binnen het overkoepelende opleidingstype bachelor gezondheidszorg en welzijn zijn meerdere opleidingstypes opgenomen.

Aanvrager beschouwt van deze specifieke opleidingstypes het opleidingstype bachelor verpleeg- en verloskunde als relevant. De commissie acht het opleidingstype bachelor verpleeg- en verloskunde echter onvoldoende verwant, omdat de voorgenomen opleiding onvoldoende raakvlakken heeft met 4 van de 5 in dit opleidingstype opgenomen opleidingen. Alleen de aanverwante hbo Ad Health & Social Work vertoont enige raakvlakken met de aangevraagde hbo Ad Zorg en Technologie. De overige 4 opleidingen in dit cluster leiden hun studenten op voor een substantieel andere banenmarkt dan de voorgenomen opleiding. Het gaat hier om sterk gereguleerde zorgberoepen als verpleegkundige, verloskundige en medisch hulpverlener. De commissie neemt dit opleidingstype om die reden niet mee in de onderstaande overweging.

De commissie beschouwt de prognose van het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk als enigszins relevant, omdat de aanverwante hbo Ad's Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en Service, Welzijn en Zorg in dit opleidingstype - bestaande uit 6 opleidingen - zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		7400	11	1.7	erg hoog
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2024		7700	11	1.8	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2024		15100	22	3.4	gemiddeld
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		11000	16	2.5	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige personeelsvoorziening in 2024	0.95				groot
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.95				goed

Bron: ROA AIS

Hoewel in het opleidingstype bachelor medische diagnostiek en medische technologie de identieke hbo Ad Zorg en Technologie is ondergebracht, is de commissie van mening dat dit opleidingstype niet representatief is, omdat de overige opleidingen die in dit opleidingstype geschaard zijn geen tot weinig raakvlakken vertonen met de beoogde opleiding (zoals bijvoorbeeld de wo bachelors Geneeskunde, Tandheelkunde, Farmacie en Diergeneeskunde en de hbo bachelors Optometrie, Mondzorgkunde en Farmakunde).

Aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsklassen zorg- en welzijnberoepen, technische beroepen en ICT beroepen. Aanvrager heeft niet gespecificeerd welke beroepsgroepen van toepassing zijn. De commissie merkt op dat de genoemde beroepsklassen zijn onderverdeeld in een aantal beroepsgroepen die op hun beurt een grote hoeveelheid aan beroepen omvatten op verschillende opleidingsniveaus.

De hbo Ad Zorg en Technologie bevindt zich op het snijvlak van zorg en technologie, maar leidt studenten niet op voor specialistische medische en technische functies. De commissie is van mening dat geen van de beroepsgroepen binnen de genoemde overkoepelende beroepsklassen naadloos aansluit op de voorgenomen opleiding. Het is derhalve niet mogelijk om op grond van de prognoses met betrekking tot beroepsklassen en beroepsgroepen een eenduidige conclusie te trekken over de arbeidsmarktperspectieven van afgestudeerden van de hbo Ad Zorg en Technologie. Daarbij komt dat de commissie in beginsel meer gewicht toekent aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie neemt in dit geval de prognoses voor beroepsklassen (en daarin opgenomen beroepsgroepen) in die zin mee in haar overwegingen dat slechts in algemene zin kan worden geconstateerd dat in 2024 grote knelpunten verwacht worden voor de beroepsklassen technische beroepen, ICT beroepen en zorg en welzijnberoepen.

Aanvrager verwijst daarnaast naar de regionale uitbreidingsvraag tot 2024 per bedrijfssector in de arbeidsmarktregio Friesland voor de bedrijfssectoren zorg en welzijn. In de regio Friesland wordt in de sector zorg de komende 6 jaar een uitbreidingsvraag van 13% met een gemiddelde jaarlijkse vraag van 2% geprognosticeerd en in de sector welzijn de komende 6 jaar een uitbreidingsvraag van 12% met een gemiddelde jaarlijkse vraag van 1,9%.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk en regionale bedrijfssectoren blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Zorg en Technologie.

Uit de factsheet 'Arbeidsmarkt Zorg' van het UWV (maart 2020) volgt dat de werkgelegenheid in de zorg sinds 2016 weer groeit. In het derde kwartaal van 2019 waren er 8% meer werknemers dan in 2016. In alle zorgbranches groeide het aantal werknemers: vooral door de vergrijzende bevolking groeit de zorgvraag. Er wordt bovendien weer geïnvesteerd in bijvoorbeeld de kwaliteit van de verpleeghuiszorg. In alle branches ervaren werkgevers wervingsproblemen. Naast verpleegkundigen en verzorgenden is er ook voor andere zorgberoepen toenemende schaarste aan personeel (pp. 1-2). Uit de 'Monitor Actieprogramma Werken in de Zorg' van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (oktober 2020) volgt bovendien dat de inzet van technologie en innovatie in de zorg toeneemt (pp. 34-36). De commissie is van mening dat uit de factsheet 'Arbeidsmarkt Zorg' volgt dat de werkgelegenheid in de zorg groeit en dat dit voor verschillende beroepen binnen de zorg geldt en dat daarnaast uit de 'Monitor Actieprogramma Werken in de Zorg' blijkt dat de inzet van technologie en innovatie in de zorg toeneemt. De commissie is van mening dat dit een indicatie biedt van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg en Technologie.

Aanvrager doet verder een beroep op 'Regio in Beeld-Friesland' (oktober 2020) en de factsheet 'Arbeidsmarkt zorg en welzijn Friesland' (2020) van Zorgplein Noord. Aanvrager stelt dat uit de in 'Regio in Beeld-Friesland' opgenomen tabellen voor de beroepsklassen blijkt dat de spanning op de arbeidsmarkt in Friesland voor de relevante beroepsklassen krap of gemiddeld was in het tweede kwartaal van 2020 (p. 24). De commissie constateert dat de spanning op de arbeidsmarkt in het tweede kwartaal van 2020 voor de beroepsklassen zorg en welzijn en technische beroepen als gemiddeld gekwalificeerd wordt en voor de beroepsklasse ICT als krap. De commissie merkt echter op dat in deze beroepsklassen zeer uiteenlopende beroepen op verschillende opleidingsniveaus zijn opgenomen. Uit de factsheet 'Arbeidsmarkt zorg en welzijn Friesland' van Zorgplein Noord volgt dat tussen het tweede kwartaal van 2018 en het tweede kwartaal van 2019 het aantal medewerkers in de sector zorg en welzijn in Friesland met 2400 is gestegen. Dit is een groei van 4,7%. De meeste vacatures in Friesland worden geplaatst voor de branche verpleegkundigen, verzorgenden en medewerkers thuiszorg (2.035, 55%) en de functiegroep verzorgende (1.008, 27%). Ten opzichte van de twee andere noordelijke provincies zijn dat volgens aanvrager hoge getallen.

Op basis van de gegevens uit de factsheet ontstaat er in 2022 naar verwachting (per saldo) een tekort van ongeveer 775 werknemers in Friesland met een verplegend, verzorgend of sociaal agogisch beroep van mbo-1 tot en met hbo-niveau. De grootste tekorten worden verwacht voor verpleegkundigen, verzorgenden en medewerkers in de thuiszorg. Voor een aantal sociaal agogische functies wordt een overschot aan personeel verwacht. De commissie is van mening dat uit deze bron niet onmiddellijk volgt dat een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De sector zorg en welzijn is zeer breed en afgestudeerden van de hbo Ad Zorg en Technologie zullen niet voor alle functies in aanmerking komen.

Aanvrager betoogt dat de coronacrisis het belang van innovatie en technologie in zorg en welzijn extra onderstreept (Ministerie van Algemene Zaken, 'Zorg: belangrijkste plannen voor 2021', 2020). Eén van de gestelde doelen is het beschikbaar stellen van financiële middelen om zorgtechnologie bekender te maken onder zorgprofessionals, patiënten en mantelzorgers.

Aanvrager betoogt dat het ook noodzakelijk zal zijn om de aandacht te richten op het ontwikkelen van brede vaardigheden om de inzet van o.a. technologie en digitale zorg op een verantwoorde manier uit te voeren ('Zorg op afstand dichterbij?', Raad Volksgezondheid & Samenleving, 2020, pp. 23-24; 'Arbeidsmarktproblematiek in de sector Zorg en Welzijn', TNO, 2019, pp. 7-8). Het gaat hierbij om vaardigheden als het inschatten of en hoe bepaalde digitale zorgvormen van waarde kunnen zijn voor specifieke patiënten(groepen), het vaststellen en in kaart brengen van de behoeften van patiënten en hun naasten ten aanzien van technologie en deze vervolgens te integreren in de ontwikkeling van nieuwe toepassingen ('Zorg op Afstand Dichterbij?', p. 23). In de Kamerbrief 'Toezegging AO arbeidsmarkt m.b.t. opschaling digitale zorg' van de Minister voor Medische Zorg en Sport (1 december 2020) staat geschreven dat de transitie naar innovatieve manieren van zorg (zoals zorg op afstand) aanzienlijke, soms ingrijpende veranderingen in zorgpaden en werkprocessen met zich meebrengt. Er wordt geconcludeerd dat implementatie niet copy-paste van collega-zorginstellingen overgenomen kan worden en organisaties ieder hun eigen specifieke veranderingsproces dienen door te maken (p. 2). Aanvrager stelt dat dit vraagt om professionals die raad weten met technologie en innovatie en uitgerust zijn met de vaardigheden om technologie in hun werk toe te kunnen passen en in staat zijn daarin collega's en zorgvragers te coachen. Aanvrager is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding over deze vaardigheden beschikken. De commissie is van mening dat uit deze bronnen een (kwalitatieve) arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo Ad Zorg en Technologie volgt.

Aanvrager haalt ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding tevens interviews met 21 werkgevers in Noord-Nederland (11 in de provincie Friesland en 10 in de provincie Drenthe) aan. De gespreksverslagen van deze interviews, die tussen november 2020 en april 2021 hebben plaatsgevonden, zijn opgenomen in het arbeidsmarktonderzoek van EXPHO en Tien Organisatieadvies. De commissie merkt op dat bij vier van de totaal elf werkgevers in de provincie Friesland meerdere respondenten zijn geïnterviewd. Bij de overige zeven werkgevers is telkens één respondent benaderd. Aanvrager beschrijft dat de respondenten de trends en ontwikkelingen die de aanleiding vormen voor het ontwikkelen van de voorgenomen opleiding herkennen. Uit de interviews komt volgens aanvrager naar voren dat er een toenemende behoefte is aan 'zorgtechnologen'. Organisaties creëren ook steeds meer functies op dit gebied, maar het kan tevens gaan om nieuwe rollen en taken, zonder dat er nieuwe functies gecreëerd worden. Respondenten zien daarom een waardevolle rol voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Verschillende organisaties geven ook aan ruimte te zien in de arbeidsmarkt voor afgestudeerden op het niveau van een Associate degree. De respondenten is tevens gevraagd om een schatting te geven van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte en opscholingsbehoefte die er binnen hun organisatie bestaat. Van de elf respondenten uit de provincie Friesland hebben er drie een schatting van de behoefte aan nieuwe medewerkers gegeven en vier van de opscholingsbehoefte. Er bestaat bij deze werkgevers een arbeidsmarktbehoefte aan ca. 45 afgestudeerden van de voorgenomen opleiding (ca. 10 per jaar) en een opscholingsbehoefte van 20 medewerkers (ca. 6 per jaar).

De commissie is van mening dat de interviews blijken te geven van enige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding alsmede enige opscholingsbehoefte middels deze opleiding.

Ten slotte heeft aanvrager in een werkgeversenquête bij een aantal andere werkgevers nagevraagd naar hun behoefte aan nieuwe werknemers alsook de behoefte aan opscholing van zittende medewerkers. Daarop hebben 29 respondenten werkzaam bij 12 verschillende werkgevers gereageerd: de namen van de organisaties zijn als bijlage aan het Doelmatigheidsonderzoek van EXPHO en Tien Organisatieadvies (2021) toegevoegd. Noch de namen van de respondenten noch de individuele antwoorden op de vragen zijn inzichtelijk gemaakt. De respondenten zijn hoofdzakelijk stafmedewerkers (24%) en managers (41%). De respondenten zijn afkomstig vanuit de branches algemene zorg (10%), ouderenzorg (21%) en gehandicaptenzorg (69%).

Per jaar willen ze 13 – 23 afgestudeerden vanuit deze opleiding aannemen. In aanvulling op de aantallen vanuit de interviews is i.c. sprake van een totale vraag naar ca. 18 nieuwe medewerkers per jaar bij alleen de in de enquête geraadpleegde werkgevers. De respondenten geven aan tevens belangstelling te hebben voor opscholing van zittende medewerkers. Per jaar wil men 57 – 112 medewerkers opscholen door hen de voorgenomen opleiding te laten volgen. In aanvulling op de aantallen vanuit de interviews is i.c. sprake van een totale vraag naar opscholing van zittende werknemers van ca. 80 per jaar bij alleen de in de enquête geraadpleegde werkgevers. De commissie concludeert dat de werkgeversenquête enige blijken geeft van een regionale arbeidsmarktbehoefte die mede bestaat uit een opscholingsbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert hoofdzakelijk op grond van de interviews met werkgevers en de werkgeversenquête uitgevoerd door EXPHO/Tien Organisatieadvies dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de voorgenomen opleiding Zorg en Technologie beantwoordt aan een geringe regionale arbeidsmarktbehoefte die mede bestaat uit een geringe opscholingsbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van de volgende bronnen: het FWG trendrapport 'De zorg, ongelijk voor iedereen' (2017) van de Stichting FWG (Functie Waardering Gezondheidszorg), het actieprogramma Werken in de Zorg van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (gelanceerd in 2018, doorlopend), de Kamerbrief 'Toezegging AO arbeidsmarkt' d.d. 01/12/2020 inzake de opschaling van digitale zorg van de Minister voor Medische Zorg en Sport, de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'De waarde(n) van weten' (2015) van het ministerie van OCW, het rapport 'Klaar voor de groei?' (2015) van SEO en de brief 'Inwerkingtreding Wet invoering associate degree-opleiding' (6 oktober 2017) van de minister van OCW.

Aanvrager constateert dat de inzet van technologie in de zorg een ontwikkeling is die al enige tijd gaande is en een steeds hogere vlucht neemt (FWG trendrapport 'De zorg, ongelijk voor iedereen', pp. 63-66). Aanvrager verwijst voorts naar het actieprogramma 'Werken in de Zorg' (2018) waarin het belang van innovatieve arbeidsmarktinitiatieven, zorgtechnologieën en permanente educatie wordt onderstreept (Monitor Actieprogramma Werken in de Zorg, oktober 2020, pp. 34-36). Het zwaartepunt van de aanpak ligt volgens aanvrager in de regio. Daarbij wordt voortgebouwd op de regionale actieplannen aanpak tekorten (RAAT), die zorginstellingen in samenwerking met onderwijs, overheden, zorginkopers en medewerkers kunnen opstellen (pp. 50-53). De commissie is met aanvrager van mening dat de hbo Ad Zorg en Technologie op actielijn 3 ('anders werken in de zorg') van het actieprogramma aansluit.

Aanvrager stelt verder dat de Tweede Kamer door de Minister van Medische Zorg en Sport in een Kamerbrief d.d. 1 december 2020 ('Toezegging AO arbeidsmarkt m.b.t. opschaling digitale zorg') nader is geïnformeerd over de acties die zijn ingezet om succesvolle initiatieven op het gebied van digitale zorg op te schalen, zoals telebegeleiding bij chronisch zieken, contact op afstand of de inzet van sensortechnologie in de langdurige zorg. Uit de Kamerbrief volgt dat stijgende zorgkosten, een vergrijzende bevolking en een krimpende beroepsbevolking om slimmere en innovatievere zorg vragen. De coronacrisis heeft de urgentie voor brede inzet van deze technologische innovaties volgens de Kamerbrief alleen maar groter gemaakt (p. 1). De commissie onderkent met aanvrager het belang van technologische innovaties in de zorg en is van mening dat de aangevraagde opleiding kan bijdragen aan de verbetering van digitale zorg zoals in de Kamerbrief naar voren komt.

Aanvrager beroept zich vervolgens op de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'De waarde(n) van weten' (2015, p. 53) van het ministerie van OCW, het rapport 'Klaar voor de groei?' (2015, p. 80-2) van SEO en de brief 'Inwerkingtreding Wet invoering associate degree-opleiding' (6 oktober 2017) van de minister van OCW ter onderbouwing van de stelling dat functies op mbo-niveau complexer worden. De behoefte aan hoger opgeleiden neemt toe. Hierdoor bestaat er een wens vanuit de overheid en maatschappij om het aanbod aan Associate degrees te vergroten.

De commissie is van mening dat uit de genoemde bronnen een algemene behoefte aan Associate degree opleidingen blijkt.

De commissie concludeert dat de aanvrager op grond van het bovenstaande heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Zorg en Technologie.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een geringe opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/06/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Zorg en Technologie in Leeuwarden aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager acht de hbo Ad Zorg en Technologie van Fontys Hogescholen te Eindhoven inhoudelijk het meest verwant aan de voorgenomen opleiding. Op dit moment werken aanvrager en Fontys Hogescholen aan een gezamenlijk beroepsprofiel om overlap te creëren en landelijke versnippering te voorkomen. Daarnaast is er een landelijk opleidingsoverleg geïnitieerd. Aanvrager betoogt dat de hbo Ad Zorg en Technologie van Fontys Hogescholen geen regionale concurrent is voor de beoogde opleiding, aangezien deze opleiding in Eindhoven is gevestigd. Daarnaast heeft aanvrager een overzicht geleverd van een aantal aanverwante Ad's die zich richten op het zorgdomein. Dit zijn volgens aanvrager echter voornamelijk opleidingen die zich richten op ervaringsdeskundigheid, management en sociaal werk en weinig inhoudelijke overlap vertonen met de beoogde Ad Zorg en Technologie, die zich specifiek richt op het snijvlak zorg en technologie. Het betreft de hbo Ad's Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (Hogeschool van Amsterdam, Fontys Hogescholen, Saxion Hogeschool en Hanzehogeschool Groningen), Management in de Zorg (Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Leiden, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de onbekostigde Ad van de NCOI en Hogeschool SDO), Health & Social Work (HZ University of Applied Sciences en Avans Hogeschool), Service, Welzijn en Zorg (NHL Stenden Hogeschool) en Sociaal Werk in de Zorg (Christelijke Hogeschool Windesheim, Christelijke Hogeschool Ede, Saxion Hogeschool en Hanzehogeschool Groningen).

De commissie is met aanvrager van mening dat van de voornoemde opleidingen alleen de hbo Ad Zorg en Technologie van Fontys Hogescholen sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht deze opleiding sterk verwant, omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedient, omdat het studieprogramma een substantiële overlap vertoont met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleidt. De instroom in de hbo Ad Zorg en Technologie van Fontys Hogescholen is in de afgelopen 3 studiejaar gestegen.

De commissie deelt de mening van aanvrager dat de overige opleidingen als aanverwant aan de voorgenomen opleiding kunnen worden aangemerkt omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding. De instroom in de aanverwante opleidingen - zowel in voltijd als deeltijd als dual - is in de afgelopen vijf jaar gestegen. De instroom in de hbo Ad's Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen en Health & Social Work van de Hogeschool Utrecht is nog niet bekend, aangezien deze opleidingen op 01/09/2021 van start zullen gaan.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde hbo Ad Management in de Zorg van de NCOI en Hogeschool SDO is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleiding.

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in (aan)verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'15- '16		'16- '17		'17- '18		'18- '19		'19- '20		'20- '21		
		vt	dt	du	vt	dt	du	vt	dt	du	vt	dt	du	
Ad Zorg en Technologie (80131)	Fontys Hogescholen (30GB)								2	5	5	8	3	7
Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (80086)	Fontys Hogescholen (30GB)				28		27		25		25			29
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)			27		38		35		47		40		26
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)										24			33
	Saxion Hogeschool (23AH)													16
Ad Health & Social Work (80147)	Avans Hogeschool (07GR)								60		59			93
	HZ University of Applied Sciences (21MI)								41		49			75
Ad Management in de Zorg (80011)	Avans Hogeschool (07GR)			42		32		40		38		34		73
	Fontys Hogescholen (30GB)			11		17		24		40		27		56

	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	6 33	0 28	24	25	43	20
	Hogeschool Leiden (21RI)	3 27	1 34	32	37	50	40
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	23	35	32	57	54	60
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	14 2	19 1	10 1	25	34 1	37 4
Ad Service, Welzijn & Zorg (80137)	NHL Stenden Hogeschool (31FR)				7	15 11	19 10
	NHL Stenden Hogeschool (31FR)				20	24	30 15
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA)		25	41	39	61	51
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA)		20	16	47	55	64
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)				14	38	26
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)		66	66	106	61 159	16 111 136 22
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)						28
	Saxion Hogeschool (23AH)						7
Eerstejaarsinstroom	Totaal	0 126 62	0 236 108	0 234 114	101 381153	184 475 234 328 555	208

Bron: DUO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een eigen onderzoek onder mbo-studenten en werkenden op mbo-4 niveau in de regio Friesland. Aanvrager verwacht een instroom van ca. 45 studenten voor de voltijdopleiding en ca. 30 voor de deeltijdopleiding in Leeuwarden. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Zorg en Technologie wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Leeuwarden heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Zorg en Technologie te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de gelijknamige verwante opleiding die door Fontys Hogescholen wordt verzorgd. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Associate degree Zorg en Technologie in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.